

Dit onderwerp roept altijd een hoop vragen op bij de achterblijvers, immers degene die hem heeft aangevraagd wist wat het inhield, maar die kan u het nu niet meer vragen. In onderstaand schrijven de hoofdzaken op een rijtje:

Orgaandonatie

Aan het daadwerkelijk doneren van een orgaan gaat een aantal handelingen vooraf. Deze handelingen zijn vastgelegd in protocollen, die ziekenhuizen verplicht moeten naleven. De donatieprocedure van organen verloopt anders dan de donatieprocedure van weefsels.

Weefseldonatie

Anders dan bij orgaandonatie, maakt het bij weefseldonatie niet uit waar iemand overlijdt: thuis, in een ziekenhuis, een bejaardenhuis of in een verpleeghuis. Wel gelden ook bij weefseldonatie strenge protocollen waar de betrokken zorgprofessionals zich aan moeten houden.

Hersendonatie

De Nederlandse Hersenbank (NHB) verzamelt hersenweefsel van overleden donoren met diverse hersenaandoeningen, maar ook van neurologisch gezonde donoren. Het uiteindelijke doel is dat, door een beter begrip van de hersenen en van neurologische en psychiatrische ziekteprocessen, behandeling van diverse ziektebeelden steeds beter mogelijk wordt. Na het overlijden wordt de overledene zo snel mogelijk naar het ziekenhuis gebracht waar hersenobductie plaatsvindt, waardoor het hersenweefsel van zeer hoge kwaliteit is. Na de hersenobductie kan er gewoon worden opgebaard omdat er niets zichtbaar is van de ingreep.

Combinatie registratie bij het Donorregister en hersendonatie?

Indien na overlijden orgaandonatie nog mogelijk is, dient de bloedcirculatie in het lichaam kunstmatig op gang gehouden te worden, terwijl deze persoon reeds hersendood is. De schade die hierbij optreedt in de hersenen is dusdanig, dat het hersenweefsel niet meer voor wetenschappelijk onderzoek kan worden uitgegeven. Bij overlijden van een persoon die zowel orgaandonor als hersendonor is, bepaalt de arts op dat moment of orgaandonatie nog mogelijk is. Dit zal altijd voorrang krijgen ten opzichte van hersendonatie. Mocht orgaandonatie door hoge leeftijd of medicijngebruik niet meer mogelijk zijn, kan hersenobductie plaatsvinden. Bij registratie als hersendonor bij de NHB kan men aangeven dat er sprake is van registratie bij het Donorregister. Indien orgaandonatie niet mogelijk is en er hersenobductie plaatsvindt, kan er wél voor gekozen worden weefsels zoals huid en hoornvlies ter beschikking te stellen voor transplantatie.

Welke weefsels kun je doneren?

Weefsels van het menselijk lichaam die geschikt zijn voor donatie zijn:

- huid
- hoornvlies (cornea)
- botweefsel
- kraakbeen
- pezen
- hartkleppen
- bloedvaten

Thuis overlijden

Iemand die thuis overlijdt, kan ook weefseldonor worden. In dat geval moet het lichaam van de overledene voor de donatieprocedure naar een geschikte plaats van uitname (ziekenhuis, mortuarium of uitvaartcentrum) worden vervoerd. Na de procedure is thuis opbaren gewoon mogelijk. Eventuele kosten van dit vervoer worden vergoed door de verzekeraar van de overledene.

In het ziekenhuis overlijden.

Iemand is overleden als het hart en de longen zijn gestopt met functioneren, maar ook als de hersenen voorgoed zijn uitgevallen. Zelfs als met kunstmatige beademing en medicijnen het hart en daarmee ook de bloedcirculatie op gang wordt gehouden, kan het bloed de hersenen niet meer bereiken. Blijven behandelen is dan zinloos: de persoon is hersendood en overleden. Onze hersenen sturen alle lichaamsfuncties aan. Als iemand hersendood is, gebeurt dat niet meer. Beademingsapparatuur kan de functie van hart en longen een aantal uren overnemen, waardoor organen geschikt blijven voor transplantatie. Orgaandonatie is daarom vaak alleen mogelijk als de donor is overleden op de Intensive Care-afdeling van een ziekenhuis.

Tijdstip van overlijden

Het moment waarop de hersendood wordt vastgesteld, is het officiële tijdstip van overlijden.

Deze definitieve diagnose kan dus pas worden gesteld nadat alle voorgeschreven onderzoeken zijn uitgevoerd.